

УДК 37.01

Смільська Ірина Ігорівна,
аспірант III року історичного факультету
ТНПУ ім. В. Гнатюка,
вчитель історії ТНВК ЗОШ I-III
ступенів - правовий ліцей №2

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ, ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОГО УРОКУ

Початок двадцять першого століть ознаменувались стрімким зростанням інформаційного потоку, який надзвичайно швидко почав змінювати якість та зміст життя суспільства. Незалежно від бажання людей в їх життя влилися і стали його органічною часткою електронні засоби зв'язку, цифрові технології, комп'ютерна техніка.

Не тільки у повсякденне життя увійшли новітні засоби та техніка, без якої ми тепер не уявляємо жоден день. Для школи є необхідним йти в ногу з часом, застосовувати різноманітні технології, щоб зроби навчання не тільки цікавим, але й ефективним.

Робота з іноваційно-комунікативними засобами на уроці урізноманітнює види діяльності учнів у процесі навчання. Відео та фото матеріали роблять урок цікавим для всіх учнів, підвищує рівень мотивації вивчення будь-якого предмету.

Метою даної статті є розкриття суті та особливостей використання ІКТ та виявити шляхи використання їх у навчально-виховному процесі, та на уроках історії.

Активне й ефективно впровадження цих технологій в освіту є важливим чинником створення нової системи освіти, що відповідає вимогам інформаційного суспільства і процесу модернізації традиційної системи освіти.

Важливість і необхідність впровадження ІКТ у навчання обґрунтовується міжнародними експертами і вченими. ІКТ торкаються всіх сфер діяльності людини, але, мабуть, найбільш сильний позитивний вплив вони мають на освіту, оскільки відкривають можливості впровадження абсолютно нових методів викладання і навчання.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій сприяє формуванню в учнів ключових компетентностей, а саме:

- 1) уміння узагальнювати, аналізувати, систематизувати інформацію за потрібною темою;
- 2) вміння працювати в групі;
- 3) вміння знаходити інформацію в різних джерелах;
- 4) комунікативна компетентність;
- 5) усвідомлення корисності отриманих знань та вмінь.[1]

Творчий підхід до підготовки сучасного уроку полягає не у пошуку нових, більш ефективних прийомів та методів навчання, застосування технік інноваційного навчання. Наявність комп'ютеризованих, технічних засобів навчання дає можливість учителю більш повною мірою виявити свою творчість та майстерність.

Сучасні технічні засоби навчання формують навчальне середовище, суттєво впливають на діяльність суб'єкта навчання й організацію навчального та виховного процесу, їм притаманна пізнавальна, формуюча та прогностична функції, які реалізуються у взаємозалежному розвитку суспільства й освіти. Засоби навчання завжди виступають як засоби пізнання, тоді як з усієї сукупності технічних засобів таку функцію має тільки їх невелика частина, яку можна визначити як знаряддя науки. Проте вплив саме знарядь науки, методів наукового мислення, дослідницької діяльності на формування спектра засобів навчання, методики їх використання в навчальному процесі є найвагомішим.

Викладання історії в сучасних школах вимагає від вчителя творчого підходу, особливо у виборі методичних прийомів і засобів, наочного матеріалу

та використання аудіовізуальних засобів. При цьому одним з найбільш вагомих пріоритетів стає формування творчого і критичного мислення учнів. Орієнтування не стільки на знання, скільки на засвоєння учнями досвіду самостійної роботи за рахунок активізації пізнавальної мотивації учня внаслідок навчально-дослідницької діяльності, яка має включати в себе постановку творчих, дослідницьких завдань і наукове, поетапне їх вирішення. Формування дослідницьких вмінь на уроках історії можливо в процесі поєднання інтерактивних, аудіовізуальних і мультимедійних засобів, які відносимо до інноваційних технологій [3, с. 108].

Головним завданням у діяльності вчителя історії та правознавства має стати формування стратегії й тактики дій, спрямованих на сприяння всебічного розвитку творчих здібностей школярів на уроках історії та правознавства на основі оптимального застосування інноваційних методів навчання і форм роботи; формування особистості, яка володітиме навичками історичного й правового мислення, здатностями давати правову оцінку реальним життєвим ситуаціям, вмітиме самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, культури й моралі та реалізувати свій творчий потенціал [5].

Науково-популярні фільми, презентації та інші ілюстративні засоби пояснюють, додають конкретну форму, посилюють те, що було сказано. Особливо це важливо з історії. Для кращого розуміння, та уявлення історичних епох доцільно використовувати інноваційні засоби, щоб поринути в історію. Тому, про ту чи іншу подію, явище, історичну постать, доцільно показати зображення (фотографії, відеокадри), дати, по можливості, стислі біографічні довідки, інформацію що супроводжувала б дану ілюстрацію. Прикладом такого використання демонстраційних засобів можуть слугувати інформаційно-демонстраційні блоки, на вибрану вами тематику [4].

Майстерно зроблена презентація може привернути увагу учнів і збудити інтерес до навчання. Проте не слід захоплюватися «спецефектами» презентації, якщо ви як учитель, хочете, щоб ваші учні не просто слухали, але й розуміли, а

також могли ефективно застосовувати отримані знання на практиці. Мультимедійні навчальні презентації – один зі способів реалізації такого підходу. Навчальні презентації призначені допомогти вчителю та учневі й дозволяють зручно і наочно представити матеріал [6].

Навчальний процес із застосуванням ІКТ надає школярам багато можливостей: використовувати різноманітні джерела інформації; гнучко планувати свій навчальний час; досить вільно обирати стратегію власного навчання; використовувати різні форми та методи набуття знань; розробляти міждисциплінарні проекти; розвивати критичне і творче мислення.

Учні усвідомлюють та аналізують культурні і соціальні проблеми людства, пов'язані з технологією і практикою правової сфери, сприймають основи етичної поведінки. Вони демонструють чітке розуміння концептуальних підходів до технологій, систем та операцій і використовують їх у навчанні [2, с. 62-63].

Сучасний світ вимагає від молодої людини не тільки знання, умінь та навичок, а, що найважливіше, вміння самостійно здобувати й використовувати на практиці нові знання, вміння співпрацювати, спілкуватися, адаптуватися до нових обставин, гнучко вирішувати життєві проблеми. Тобто, основною метою стає максимальний розвиток компетентності особистості щодо саморегуляції, самоосвіти, самовдосконалення й виховання та відчуття постійної потреби до цього. Використання на уроках інноваційних технологій сприятиме розвитку усіх необхідних навичок та умінь, які допоможуть у майбутньому дорослому житті.

Застосування інноваційно-комунікативних технічних засобів на уроках історії відкрило нові можливості для більш ефективного вивчення минулого. Учні починають захоплюватися історією, вивчати повсякденну історію. Особливо дієві ІКТ при вивченні історії у 5 та 6 класах.

Загально визнано, що особистість, яка зацікавлена, хоче пізнати матеріал, засвоює його набагато краще, ніж та, що не зацікавлена змістом того, що вивчає.

Використання комп'ютерних технологій вносить істотні зміни у діяльність педагога та розвиток учня як особистості, ставить нові вимоги до професійної майстерності викладання предмета у школі, вимагає чіткої організації та індивідуальної роботи з кожним учнем під час навчально-виховного процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
2. Богдановська Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках історії / Л. Богдановська // Рідна школа. - 2013. - № 3. - С. 62-65.
3. Братина О. Використання інноваційних технологій на уроках новітньої історії в ПТНЗ / О. Братина// Педагогіка і психологія професійної освіти : наук.-метод. журн./ Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Львів. наук.-практ. центр Ін-ту проф.-техн. освіти НАПН України, Нац. ун-т "Львівська політехніка". - Львів : Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2014. - №2 - С.108-114.
4. Громова Л. П. Використання ілюстративного матеріалу для створення дис-танційного курсу історії України / Л. П. Громова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf.vntu.edu.ua/zrazok/zrazok2.html>
5. Пишко О. Л. Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках історії та правознавства. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2257.
6. Шаріпова Т. Впровадження інноваційних технологій на уроках історії, як чинник створення оптимальних умов розвитку особистості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fel2005.dp.ua/docs/blog/09/028.pdf>